

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi P. (sp. z o.o.) w M. (N.) Oddział w P.
z udziałem A. w H., Zarządcy masy sanacyjnej S. spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w restrukturyzacji
o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wpisem do
rejestrów zastawów WA XI NsRejZa [...] na skutek skargi kasacyjnej P. (sp. z o.o.) w M. (N.) Oddział w P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z 6 czerwca 2022 r., XXIII Ga 467/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od skarżącego na rzecz A. w H. kwotę 600 (sześćset) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 §1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 6 czerwca 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację P. w M. (N.) działającego przez P. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w P. od postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 18 stycznia 2022 r. oddalającego jego skargę o wznowienie postępowania o wpis do rejestru zastawów.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżąca wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ pkt 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Jej zdaniem w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy zakres dyrektyw wykładni oświadczeń woli określony w art. 65 k.c. jest taki sam w postępowaniu rejestrowym, jak w innych postępowaniach gospodarczych, a także, czy dyrektywy wykładni oświadczeń woli wynikające z art. 65 k.c., a służące ustaleniu zgodnego zamiaru stron i celu umowy, mogą być stosowane w postępowaniu rejestrowym w pełnym zakresie, czy też z uwagi na odmienny charakter tego postępowania powinny być ograniczone. Wątpliwości skarżącej budzi w tym zakresie relacja sformalizowanego i pozbawionego w znacznej mierze postępowania dowodowego charakteru postępowania rejestrowego do postulowanej przez sądy możliwości stosowania pełnego katalogu dyrektyw wykładni oświadczeń woli wynikającego z art. 65 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w

interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącą nie czyni zadość wskazanym wymaganiom. Jak wynika z motywów zaskarżonego orzeczenia przedmiotem oceny orzekających w sprawie sądów była jedynie treść umowy zastawniczej i jej załączników. Nie budzi zaś wątpliwości, że kognicją sądu w postępowaniu o wpis zastawu rejestrowego objęta jest skuteczność materialnoprawna czynności prawnej, która stanowi podstawę wpisu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 września 2019 r., V CSK 555/18, niepubl.), a której kontroli domagał się zresztą w niniejszej sprawie sam skarżący w skardze o wznowienie postępowania, wskazując na brak *essentialia negotii* umowy zastawniczej. Z art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 2017) wynika wprost, że rozpoznając wniosek o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosku

oraz dokumentów stanowiących podstawę wpisu w zakresie danych podlegających wpisowi, i że oddała wniosek o wpis, jeżeli treść dokumentów stanowiących jego podstawę oczywiście narusza prawo. Ocena co do przedmiotu zastawu została w sprawie dokonana przez Sąd w powyższych granicach, tj. na podstawie treści umowy i jej załączników. Jak zauważył Sąd Najwyższy w postanowieniu z 12 stycznia 2024 r., I CSK 1430/23 (niepubl.) w adekwatnych do niniejszej sprawy okolicznościach faktycznych, wskazanie w jednym z postanowień umownych umowy ustanowienia zastawu na udziałach (bez ich skonkretyzowania) – co Sądy uznały za oczywistą omyłkę - nie pozwala na przyjęcie, że umowa dotyczyła zastawów na tych nieskonkretyzowanych udziałach, skoro z treści pozostałych postanowień umowy, a także aneksu do niej, jednoznacznie wynika, że przedmiotem zastawu są wyszczególnione w umowie wierzytelności z rachunków bankowych zastawcy (dłużnika), przedmiot zastawu został wyraźnie wskazany w preambule do umowy, zaś w postanowieniach umownych zdefiniowano pojęcie rachunku bankowego (brak natomiast takiej definicji odnośnie do udziałów) i szczegółowo odniesiono się do tego przedmiotu w dalszych postanowieniach umownych, zaś w załączniku do umowy i aneksie do niej wymieniono rachunki bankowe, których umowa zastawnicza dotyczy. Dokonanie wykładni umowy z uwzględnieniem całokształtu jej treści, a nie pojedynczego postanowienia, nie wykracza poza art. 40 ust. 3 ww. ustawy.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a!]

(K.L.)

